

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Stane:

Za celo leto . . . . . K 20—
za pol leta . . . . . 10—
za četrt leta . . . . . 5—
za 1 mesec . . . . . 1'70

Posamezna številka 60 vin.

Uredništvo in upravnništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.

Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 10

Ptuj, 7. marca 1920

II. letnik

Jugoslovanska demokratska stranka

sklicuje

JAVEN SHOD

ki se vrši v nedeljo, dne 7. marca 1920 ob 10.
uri dopoldne v veliki dvorani Narodnega doma
v Mariboru.

Na shodu poročajo člani odstopivše beograjske
in ljubljanske vlade o novem političnem položaju.

Tajništvo JDS.

NA DELO!

Jugoslovanska demokratska stranka je sklicala zadnjo nedeljo velik shod v Ljubljani. Pregledati je hotela svoje vrste in podati nove smernice svojemu delovanju. Stranka se nahaja v opoziciji proti sedanjim vladi in vodstvo se je moralo obrniti na narod, da se ugotovi, ali uživa popolno zaupanje med pristaši stranke in, ali se odbrava njegovo delovanje. Velike množice od vseh strani naše širne domovine so prihitele na shod, da sijajno manifestujejo za demokratsko misel. Nasprotniki stranke so se že veselili, češ jugoslovanska demokratska stranka je v razpadu. Saj je tudi izgledalo tako, kakor bi se hoteli odvrniti od nje posamezni sloji. Odcepili so se razni nezadovoljneži in si osnovali svojo narodno socijalno stranko. V stranki sami se je le preveč kritikovalo in zabavljalo, toda premalo delalo. Vse delo se je prepuščalo predstavnikom, ki naj bi bili edini odgovorni za vse uspehe in neuspehe. V krajevnih organizacijah je nastopilo nekako mrtvilo. Naša stranka je sedaj potisnjena v opozicijo in kakor se kaže je

Iz dnevnika tirana alkohola

Neki mož se je vračal iz mesta P. vinjen domov. Vsled alkohola izmučen in truden se je vlegel ob cesti in zaspal. Ukradenih mu je bilo 600 K.

V vaški gostilni so na nedeljo popoldne plesali in popivali dninarji, ki so bili med tednom s težkim delom prislužili denarja. Ko so se že precej opijanili, so začeli razgrajati in metati kozarce v druge goste. S silo so jih spravili iz hiše pod kap. Ko so bili na planem, so začeli pobijati gostilniška okna in razili hišna vrata.

V vasi Slepšed na Dolenjskem je živela znana pijanka, ki so jo poznali otroci pod imenom „frakelnjova Mica.“ Za denar, ki si ga je prislužila v treznosti ali ga priberačila, je kupila žganja. Steklenico je nosila kar v žepu. V hudi zimi ni imela gorke obleke ne obuvala, ampak si je noge zavijala navadno v cunje. Nekega zimskega dne si je privoščila precejšnjo merico žganja, da bi jo grel. Na poti domov je zaspala pod odprtimi kozolcem, kjer so jo našli drugi dan zmrzlor.

V Kotunovi vasi je bilo žeganje, ki so ga nekateri še v pondeljek po svoje nadaljevali. Neki hlapec se je bačal, da izpije toliko

ravno to dejstvo vzbudilo vse naše pristaše zopet k novemu življenju. Sijajni shod v Ljubljani je pokazal javnosti, da je jugoslovanska demokratska stranka mogočna. Ideja ujedinjenja jugoslovenskega naroda od Soče do Vardara je prešinila naše ljudstvo tako, da mu ga ne iztrga nobena temna sila več iz srca. Vse kar misli in čuti v resnici narodbo in napredno, združilo se bo v kolikor se to še ni zgodilo, v tej močni tranki, ki obsega teritorij cele države. Naša Jugoslavija bo silna in res ujedinjena le tedaj, ako zmaga demokratska misel na celi črti. Domovina je v nevarnosti! Tako je zaklical predsednik stranke poslanec dr. Kukovec. Zavedamo se te nevarnosti. Zato se hočemo tesno združiti vsi in pozabiti na to, kar nas razdvaja ter složno delovati v smislu vodilne ideje naše stranke.

Naše krajevne organizacije se morajo zopet zbuditi iz spanja. Kjer jih še ni, se morajo na novo ustanoviti. Opustimo vedno kritikovanje in otresimo se zlobnega duha nezadovoljnosti. Manj besedi — in več dela na vsakem polju!

* * *

Na shodu in na to v seji izvrševalnega odbora JDS so bile sprejete sledeče resolucije:

1. odločno ugovarja nameri vlade Stojana Protiča, da se zavira ali celo ukine izvršitev agrarne reforme. Sviri jo v interesu države pred vsakim umikanjem in zahteva, da se po načelih prejšnje vlade resno prevede agrarna reforma do konca;

2. odločno protestira proti izjavi novega finančnega ministra dr. Velizarja Jankoviča v Protič-Koroščevem kabinetu, da je razmerje 1 : 4 med dinarjem in krono in vsa izmena definitivna. Vztraja na tem, da naj se po

žganja, kolikor mu ga kdo kupi. Res mu ga kupijo en liter. Fant ga izpije in tekom petih minut se zgrudi mrtev na tla.

Na vaški gostilni je popivalo več fantov pozno v noč. Brez povoda je udaril Blaž M. s steklenico Pavla H. Pavlov prijatelj je vrgel Blaža na plan, kjer so planili še drugi fantje nanj. Pretepli in osuvali so ga tako hudo, da je Blaž vsled poškodb kmalu umrl.

V trgu M. je dan na dan popival kovač Skušek. Bilo je na Vel. pondeljek. Že od jutra se je nalival po krčmah najprej z žganjem, nato še z vinom in pivom. V pozni noči se je vračal domov, a je obnemogel vsled preobilo zavžite pijače ter je obležal na cesti v dežju in vetru. Prehladil se je tako močno, da se ga je lotila pljučnica, ki je spravila pijanca v treh dneh na oni svet.

V vasi G. so našli v jeseni leta 1916 znanega pijančka hišarja Šimna ležati mrtvega v grabi. Pijan se je vračal iz vinskega hrama in je padel v jarek, ki ga je napolnilo neurje z umazano vodo. Nesrečno je zadel z glavo uprav v vodo. Tako se je naredil hudobec norca iz njega, čeprav mu je zapisal že davno svojo dušo. Na zadnjo uro ga je zadušil v gnojnici.

To so nekatera resnična poročila posneta iz dnevnega časopisja. Sleherni dan prinašajo listi take in šestokrat še hujše slučaje, ki jih

izmenjavi starih kolkovanih kron s kronsko-dinarsko novčanicico začne nemudoma pripravljati zadnja novčаницa, ki ji bo parlament določil razmerje do krone in do dinarja. Pri tem ponovno izjavljamo, da interesu narodnega gospodarstva najbolj odgovarja, če se krona zamenja al pari z novo končno edinicico. Izreka svoj stud nad hinavsko klerikalno agitacijo v valutnem vprašanju, ki ga je SLS sramotno izdala prvi dan, ko je vstopila v centralno vlado, s tem, da je pristala na dr. Jankovičev program, da je relacija (razmerje) in izmena 1 : 4 definitivna (že končnoveljavna.)

3. pozivlja finančno upravo, naj polnoveljavno izmenja domačinom take bankovce s potvorjenom kolkom, ki so jih dobili v roke v dobri veri, a jih ob navadni pazljivosti niso mogli priznati kot potvorjene.

Na velikem javnem shodu 29. februarja 1920 v Ljubljani zbrani pristaši „Jugoslovanske demokratske stranke“:

1. ponavljajo z vso odločnostjo zahtevo našega naroda po samoodločbi v Primorju, ki edina more pravično rešiti jadransko vprašanje in ž njo ono naših zapadnih granic; zahtevajo, da vlada brez omahovanja odkloni anglo-francoski ultimatus;

2. slovesno ponavljajo izraz udanosti Njega Veličanstvu kralju Petru in Njega Vi-sočanstvu prestolonasledniku Aleksandru dobro vedoč, da je narodna dinastija čuvar avtoritete državne oblasti ter mogočen branik edinstva našega naroda, na katerem sloni obstoj in moč naše države;

3. smatrajo nastop nenaravne koalicije separatistov za nesrečo za vso državo. Somišljeniki pozivljajo, da kljub temu v polni meri vrše svoje dolžnosti napram njej, vendar treba strniti vse moči, da se ta reakcija-

je povzročilo pijančevanje. Malomarno jih čitajo ljudje, ali se zdrznejo samo za hip, češ, nič novega. Res nič novega, saj se dogajajo pri nas dan na dan slični prizori — žalostni prizori iz življenja onih, ki so se vdinjali pivskim navadam.

Nekdaj in sedaj.

Kako prijetno je bilo nekdanje o nedeljah popoldne na vasi! Mladina se je šetela po polju med cveticami, je pela vesele pesmi, ali se zabavala z igrami. Včasih sta se opoprijela mlada fanta in sta poizkušala, kdo je močnejši od njiju. Močnejši je vrgel slabejšega na tla, tako so si urili telesno moč. Ali zbog tega ni bilo sovraštva med njima. Razšla sta se in sta si segla pred odhodom v roke.

Kar je bilo starih, so sedli pod starodavno lipo sredi vasi. Gledali so mlade in so modrovali, kako je bilo, ko so bili še sami mladi in prerokovali o dnevih, ki bodo še prišli.

Danes iščeš zastoj takih prizorov. Srečavaš po cestah in samotnih potih pijane ljudi, ki gredo negotovih korakov v mraku proti domu.

Gospodar pije, da pozabi za trenotek, kako gre njegovo gospodarstvo rakovo pot. Hlapec, delavec, pomočnik pije zato, da je vsaj enkrat v tednu vesel, kakor opravičuje sam. Vsakdo ve, da ne bo drugi dan za nobeno